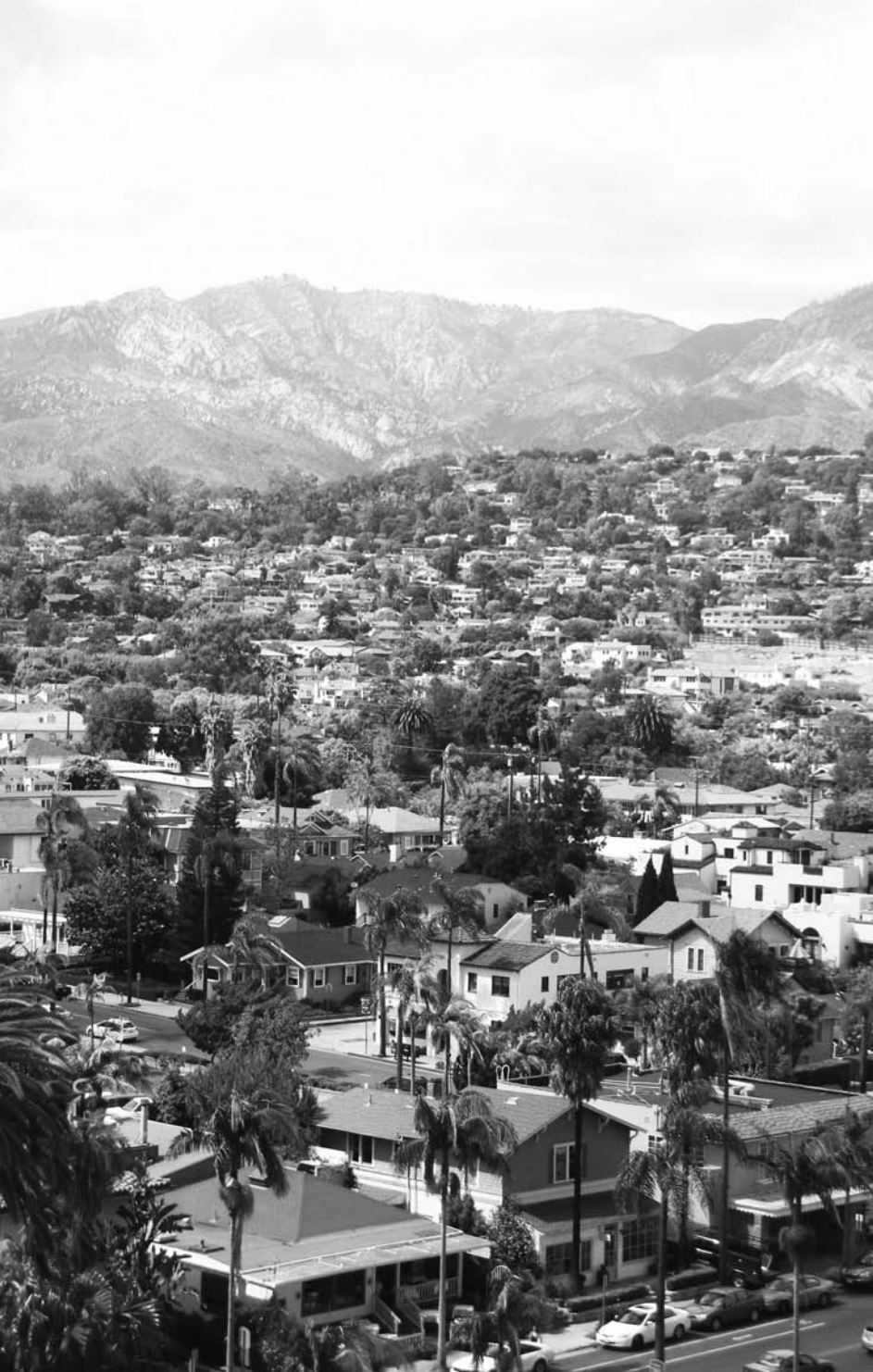

Kateřina Dehningov

PROTI PROUDU ZEMĚKOULE

Kateřina Dehningov

PROTI PROUDU
ZEMĚKOULE

© *Kateřina Dehningov, 2012*

© *Carpe diem, 2012*

www.carpe.cz

Made in Moravia, Czech Republic, EU

ISBN 978-80-87631-72-0 (pdf)

ISBN 978-80-87631-73-7 (ePub)

ISBN 978-80-87631-74-4 (mobi)

OBSAH

JAPONSKO	7
HAVAJ	33
VÝCHODNÍ POBŘEŽÍ USA	43
ŠPANĚLSKO	65
FRANCIE	85
CHICAGO	99
LAS VEGAS	117
PALM SPRINGS A NÁRODNÍ PARK JOSHUA	1 2 8
WASHINGTON, D.C.	138
SANTA BARBARA & SOLVANG	158
VÝLET DO PARKU YELLOWSTONE	169
KANADA	186
OPĚT USA	209

Čím více zemí znám, tím více si z každé toužím něco osvojit. To, co se mi z jejich kultury a životního stylu líbí nejvíce a co by obohatilo také život můj. A tak bych si přála: stolovat a vonět jako Francouzi, koupat se a být trpělivá jako Japonci, otužilá jako Novozélandané, vlastenecká jako Kanadané, hrdá jako Španělé, pořádná jako Němci, přesná jako Švýcaři, emotivní a estetická jako Italové, nadaná na jazyky jako Skandinávci, občas snobská jako Angličané, rodinně založená jako Mexičané, zajímavá jako Australané, zvědavá a pracovitá jako Američané a vtipná s uměním improvizovat jako Češi.

JAPONSKO

Ještě jsme ani neopustili losangeleské letiště a už na nás dýchala příchut' asijského kontinentu. Asie – svět, který mi vždy připadal ze vzdálených ten nejbvzdálenější. Neumím přesně vysvětlit proč, prostě jsem to tak cítila. Přesto mezi naše a mé nejlepší přátele patří také nemálo Asiatů. Možná právě oni mě přiměli jejich kontinent zařadit na náš cestovní seznam. A také fakt, že Bruce již Japonskem dvakrát cestoval a chtěl nám tuto zemi ukázat.

Usadili jsme se v letadle společnosti Singapore Air a laskavé letušky okolo nás začaly „poletovat“. Roztomilou angličtinou nám nabízely mnoho služeb letecké společnosti. Pomáhaly, s čím bylo třeba, rozdávaly jídelníček jak mezinárodní, tak asijský a Michaelce přinesly hračky, hry a podobné radůstky. Dospělí dostali osobní hygienickou taštičku s kartáčkem a pastou na zuby a měkké ponožky. Marnosti, které už jiné letecké společnosti dávno ze svých služeb odstranily, aby ušetřily. Singapore Air na svých zákaznících zatím nešetří. Letušky nebyly jen příjemné, klidné a laskavé, ale také velice pohledné, upravené a ustrojené do atraktivních uniforem z exoticky pestrých látek. Měly na sobě barevné šaty až na zem, poseté kvítky všech tvarů. Barva šatů se lišila podle toho, jakou funkci letuška zastávala. A tak jsme poznali, kdo šéfuje a kdo pracuje u společnosti více či méně let.

Letadlo letělo přímou linkou Los Angeles – Tokio a odtud pokračovalo s malou zastávkou dál do Singapur. Byl to velký, dvoupatrový letoun Boeing 747, spíše taková létající budova. Přestože znám zákony fyziky, v reálu nikdy nepochopím, jak se může takový kolos vznést a letět. Průměrná rychlost 800 km/h, výška letu 10 km, teplota vzduchu -60 stupňů C. Cílem naší cesty bylo Tokio, hlavní město Japonska, od Los Angeles vzdálené 10 tisíc kilometrů. Čekala nás 11 a půl hodiny dlouhá cesta přes Tichý oceán. Psalo se datum 4. duben 2009, ale jelikož jsme někde uprostřed oceánu překročili datovou hranici, ocitli jsme se v Tokiu 5. dubna.

Japonské ostrovy leží východně od Ruska, Severní Koreje, Jižní Koreje a Číny v severním Pacifiku neboli severním Tichém oceánu. Japonsku se také říká Východní Asie – země vycházejícího slunce. Vždy, když u nás v Kalifornii slunce zapadá za moře, říkáme, že teď jím v Japonsku začíná den.

Japonsko se skládá ze čtyř hlavních ostrovů (Hokkaidó, Honšú, Šikoku a Kjúšú) a mnoha dalších malých ostrovů a ostrůvků. Historie Japonska je sice dlouhá, ale velice přehledná, jasná a dobře zapamatovatelná. Japonsko, než se sjednotilo v jeden stát, bylo rozdělené na mnoho malých států nebo spíše oblastí, kterým vládli a ochranu zajišťovali samurajové. Samurajové byli speciálně vytrénovaní bojovníci a šlechtici, kteří zastávali také mnoho dalších funkcí. Poslední samurajové sloužili japonskému císaři Meidži až do dvacátého století. Pokud vás tato tematika zajímá více, vřele doporučuji film *Poslední samuraj*, natočený podle pravdivých událostí s Tomem Cruisem v hlavní roli, vhodný i pro větší děti.

Zpět k samurajům a rozdělenému Japonsku. Malé státy a oblasti mezi sebou neustále z různých důvodů bojovaly. O neucelenosti a rozpolcenosti Japonska věděl také Kublaj Chán z Mongolska a rozhodl se v r. 1281 Japonsko dobýt a podmanit. Možná by se mu to i podařilo, ale přívětivý osud stál na straně Japonců. Kublaj Chánova flotila již pomalu dosahovala ostrovů, když začal na moři řídit tajfun. Byl tak silný a tak ničivý, že lodě drtil jednu loď za druhou o skalnaté japonské pobřeží. Japonci tomuto větru říkají Kamikadze. Dodnes věří, že Kamikadze má nadpřirozenou sílu, a v případě potřeby a nebezpečí se i dnes k němu dokáží modlit či volat o pomoc.

Po útoku Kublaj Chána si Japonci dobře uvědomovali, že v případě dalšího napadení by v jednotě měli větší sílu. Vůdcové a císařové se však o sjednocení snažili marně až do roku 1630, kdy konečně nový císař všechny přesvědčil o jednotě Japonska, o jednotě samurajů. Sjednotil Japonsko do dnešní podoby a přestěhoval hlavní město do dnešního Tokia, tehdy nazývaného Edo. Císař se však obával napadení okolními státy, především Čínou, tak velmi, že se rozhodl Japonsko odříznout od světa, ukončit veškeré obchodní, diplomatické a jiné styky a uzavřel zemi před ostatní civilizací nadobro. Tato naprostá izolace Japonska trvala 200 let a dodnes jsou její následky znát v mentalitě japonského lidu.

V roce 1853 připlouvá k ostrovům americký mořeplavec a vojenský velitel Matthew C. Perry. Měl nádhernou, novou parní loď a byl pravděpodobně i dobrý diplomat, protože ho Japonci nechali přistát. Možná však také nevěděli, co se děje, protože nikdy tak velkou loď neviděli, natož aby věděli něco o parním pohonu. Velitel

Perry byl velice přátelský, získal si srdce Japonců a ti tím ukončili veškerou izolaci od světa a začali obchodovat s okolím.

To, co zameškali za celých 200 let, se snažili dohnat, a také dohnali. Za necelých 50 let, již v roce 1900, měli vybudovanou silnou armádu a do roku 1930 ovládli podstatnou část Číny. Jejich krutost a brutalita k podrobeným se brzy staly legendární a Japonci tak mnoho přátel na asijském kontinentu nezískali. V roce 1939 se jejich velkým kamarádem stal německý národ v čele s Hitlerem. Smutný zbytek si dovyprávíme až později.

Tokio a Jokohama

Přistáli jsme 5. dubna večer v Tokiu na mezinárodním letišti Narita. Všude ticho a klid. Prázdnými chodbami jsme ušli asi jeden kilometr, než jsme se dostali k celnici. Pravděpodobně jsme byli jediné letadlo, které v tu chvíli přiletělo, protože fronty žádné nevznikaly. Příjemná, mladá tichoučká celnice nám zkontrolovala cestovní pasy, sejmula otisky prstů a vyfotila si nás. Také jsme museli vyplnit celní prohlášení. Otisky prstů jsme viděli snímat zatím jen ve Spojených státech a nyní v Japonsku. V Evropě ani v Austrálii se to ještě nedělá. Vyžaduje to přeci jen novou technologii – počítače, vyškolené pracovníky, a to je proces náročný jak časově, tak finančně. Při vstupu do Evropy či Austrálie se ale také musí vyplnit celní prohlášení. Otisky prstů jsou podle mě i tam jen otázkou času.

V letištní hale již na nás čekal věrný japonský kamarád a bývalý soused Dajsuke. Známe se z dob, kdy obě naše rodiny bydlely v New Hampshiru. Dajsuke byl hostujícím expertem v oboru chemie na zdejší univerzitě. Jejich nejstarší dcerka Kumiko byla spolužačkou naší Katunky. Ve škole se velmi skamarádily. Netrvalo dlouho a naše rodiny se začaly stýkat pravidelně. Přátelství se prohloubilo, když se jim narodil nejmladší potomek, syn a malý „američánek“ Hironari. Maminka Naomi musela do porodnice. Tatínek Dajsuke jel s ní. Co s ostatními dětmi – osmiletou Kumiko a čtyřletým Masafumi? V cizině, daleko od rodiny a přátel, musí vždy pomoci přátelé noví. A tak jejich děti bydlely čtyři dny u nás. Kumiko si hrála se stejně starou Katkou a braly mezi sebe i naší Michaelu, které v té době byly dva roky. Masafumi se držel mě. Spolu jsme vařili, připravovali svačinky a uklízeli. Masafumi neuměl anglicky,

a tak jsem s ním komunikovala v češtině. Japoncům se čeština učí rychle a vyslovuje velmi dobře. Stejně tak jako nám Čechům japonština, pokud je napsaná latinkou. Angličtina je pro nás těžká, pro Japonce možná ještě těžší. Měli jsme na toto období s rodinou Dajsukeho nádherné vzpomínky a moc jsme se těšili, až se s nimi opět setkáme. Naposledy jsme se viděli před šesti lety, kdy nás navštívili v Kalifornii a strávili tu s námi několik velmi příjemných dní.

Dajsuke se za těch šest let vůbec nezměnil. Japonci vůbec stárnou pomalu a většinou se jejich věk odhaduje velice těžko. Nedělají se jim totiž vrásky. Pijí často zelený čaj a chrání se před sluncem. Oboje zabraňuje tvoření vrásek.

Nebylo těžké rozpoznat v čekajícím davu Dajsukeho. Má americké způsoby chování, a tak jsme si hned všimli postavy, která jinak v nehybném davu pobíhala, notně mávala rukama a volala na nás. Dajsuke je navíc velmi vysoký, asi 185 cm, což je v Japonsku nadprůměr. Když jsem se ho jednou ptala, zda jsou u něj v rodině všichni tak vysocí, odpověděl, že ano, protože pochází z rodiny samurajů. Jeho dědeček byl jedním z posledních. Samurajové byli většinou ti nejurostlejší z urostlých. Vzbuzovali respekt už jen svou výškou.

Ještě na letišti jsme si vyzvedli průkazky MHD (městské hromadné dopravy), kterým se tu říká JR (vyslovuje se to anglicky džej ár), a vydali se do metra. Tokio má velmi rozsáhlý systém drah. Nejen metro, ale také vlaky, tramvaje a další. Rozlišují se podle toho, kam jedou a vedou, ale také podle toho, která společnost je vlastní. Pro nás bylo nejvýhodnější zakoupit jízdenku od společnosti JR, protože jejich linky vedly všude tam, kam jsme potřebovali. Obvykle linky na svých cestách spočítám a informuji o nich. V Tokiu jsme se nedopočítali. Jen těch základních je něco přes čtyřicet a bylo pro nás opravdu těžké se v tom vyznat: kam co patří, kde končí metro, začíná vlak či jiná dráha. Asi by jsme tam museli chvíli žít, abychom se v systému začali lépe orientovat.

Projeli jsme večerním Tokiem až do Jokohamy, kde jsme byli ubytováni. Hotel Tojoko Inn nám našel Dajsuke, tak abychom byli blízko jeho bydliště a rodině. Tokio a Jokohama jsou města, která se tak rozrostla, že se napojují na sebe. Nepoznáte, kde jedno končí a druhé začíná. Jen když se blížíte k Jokohamě, provoz se zdá být o trochu menší a lidí méně. Dohromady v těchto městech žije na 15 milionů obyvatel. Jako v České a Slovenské republice dohromady. Jen jsou

tu seskupeni na mnohem menším území. Šetření místem je tu znát na každém kroku. Vše je ale promyšlené a uspořádané, takže ani nemáte pocit přelidnění.

Do hotelu v Jokohamě jsme dojeli již za husté tmy. O to větší dojem na nás město udělalo. Byli jsme v nové čtvrti plné nasvícených mrakodrapů ověšených billboardy a reklamou. Nikde nenajdete více poutačů, reklam a upoutávek jako v Japonsku. Je to tu velmi barevné.

Měli jsme k dispozici dva maličké, ale čisté a útulné pokojíky. Velmi se nám líbila koupelna a úplně nejvíce pak japonské záchody! Když cestujeme, čteme mnoho knih pro cestovatele i turisty, ale nikdy nám nikdo nesdělil, jaké jsou v té či oné zemi toalety. To se většinou dozvíme až na místě. Přitom je to věc dost podstatná a nutná. Kulturnost národa se pozná také podle toalet. Hlásím proto, že v Japonsku mají ty nejlepší záchody, jaké si kdy kdo může představit a přát. Zdejší standard, který najdete v každé lepší restauraci, hotelu, domácnosti i veřejném místě, je toaleta, která je současně i bidet a sprcha na spodní část těla. Sedátko je vytápěné. Sami si regulujete teplotu a proud vody. Obsluha je velice jednoduchá a hygienická. Po použití se mísa sama spláchne, očistí a vydezinfikuje. To jsou asi nejběžnější japonské záchody. Ty méně luxusní, které známe z Evropy, jsou tu také, a pak ještě takové obyčejné keramické žlaby. Ty najdete hlavně v Tokiu na veřejných místech, například v parcích nebo v metru. Nejsou to šlapky, které známe například z Bulharska či Turecka, ale takové hygienické žlábký, ke kterým se také musí zasednout. Jediné, co nám občas chybělo a nedávalo vůbec smysl, bylo mýdlo, které se prostě na veřejné záchody úmyslně nedává. Na důvod jsme nepřišli, ale naštěstí jsme zvyklí vozit všude svoje malé – cestovní.

Šestého dubna hned ráno nás vyzvedl Dajsuke. Vzal si dva dny volna z práce a ujal se nás jako průvodce. Velmi to oceňujeme, protože ačkoliv mají v Japonsku ze zákona tři týdny dovolené, volno z práce si nikdo nikdy nebere. Maximálně si vybírají jeden týden za rok. Dovolena zde v praxi proto téměř neexistuje. Děti prázdniny také žádné nemají (ani letní). Drží se jen soboty a neděle, někde je pouze volná neděle.

V hotelu ráno servírovali japonskou snídani. Jediné, co tu mohlo připomínat Američanovi či Evropanovi domovinu, byla sladká

houska s marmeládou, voda a káva. Na kávu si zde potrpí, a je vynikající. Proces přípravy však může v restauracích trvat dlouhou dobu. Když už kávu, tak nespěchat. Typická japonská snídaně se skládá z rýže, rýžových bochánků s různou příchutí, výběru rybích a zeleninových doplňků a především polévky Miso. Polévka Miso obsahuje sojové maso, mořské řasy a má velmi specifickou chuť i vůni. Byla jsem velice pyšná na dcery, které se v nových chutích bravurně orientovaly a dosyta se dokázaly nasnídat. I Bruce si počíнал hrdinně a zachutnaly mu rýžové bochánky. U mne byla situace jiná, protože jsem se ještě nepřeorientovala na jiný čas ani klima a nevolnost po probdělé noci pracovala. Rozhodla jsem se nepokoušet žaludek a první den v Japonsku jsem pouze pila (nealko).

Plán dnešního dne byla návštěva Tokia a poznat co možná nejvíce z jeho památek a zajímavých míst. V Japonsku se jezdí vlevo, a tak jsme si museli na silnici, ulici i nástupech a výstupech rychle zvyknout, že je tu vše naopak. Auta tu jezdí převážně japonská (Toyoty, Hondy, Nissany aj.), ale jiných tvarů a druhů, než jaké známe v Evropě či Americe. Zahraničních vozů je tu opravdu málo, ale když už tu nějaké najdete, bude to americký Ford a z Německa Mercedesy, BMW, a také jsme viděli dva VW.

Okusili jsme cestování pravým tokijským davem. Doslova milion lidí se napakuje do vagónů metra a spořádaně se přepravuje za svým cílem. Japonci jsou velice klidní, tišší, slušní a většinou se necpou. Mezi tolika lidmi ale dříve či později v davu nalepeni jeden na druhého stejně skončíte. Pro ženy, kterým je nepříjemné být nalepené na muže nebo které se obávají, že se jich muži budou dotýkat nebo jinak obtěžovat, tu jsou k dispozici tzv. „dámské vagóny“. Jezdí v největším provozu dne a ženy jich mohou využívat. Přestože mají Japonci tendenci v zimě přetápět a v létě naopak přechlazovat, jsou všechny vagóny velmi dobře větrané a nemáte dusivý pocit. Japonci jsou navíc velice čistý národ, jak bylo řečeno. Kladou velký důraz na osobní hygienu a voní čistotou.

Byli jsme při dopravě obvykle jediní běloši (neasiaté) a svým vzhledem jsme tu vzbuzovali pozornost. Raritou byla Michaela se svými blond vlasy. Ačkoliv je zírání v Japonsku považované za neslušné, občas jsme někoho přistihli, jak na ni a její vlasy zírá. Především malé a mladší děti byly fascinované holčičkou z „jiného světa“. Pokud jsme na sebe narazili s bělochy-neasiaty, často jsme

Tokio (Japonsko)

Kjoto (Japonsko)

Sopka Hanamaumau (Havaj)

Příprava uzeného prasete v Koně na Velkém ostrově (Havaj)

KATEŘINA DEHNINGOVÁ

PROTI PROUDU ZEMĚKOULE

*K vydání připravil Michal Huvar
Sazba a grafika Jarmila Hamanová
Jazyková korektura Petr Líznař
Vydalo nakladatelství Carpe diem
jako svou 231. publikaci
v Brumovicích roku 2012*

Vydání první

www.carpe.cz

*Knihy, CD a DVD nakladatelství si můžete objednat na adrese:
Carpe diem, 691 11 Brumovice 175, Czech Republic
(tel. 737 444 221; e-mail: carpe@carpe.cz)*

*E-knihy zakoupíte na portálu:
www.eknihulka.cz*

Knihy pro iPad, doplněné dokumentárními filmy, koncertními záznamy, rozhovory, autorským čtením, záznamy z archivů, speciálními fotogaleriemi a dalším bohatým multimediálním obsahem najdete v App Store v aplikaci:

ISBN 978-80-87631-72-0 (pdf)

ISBN 978-80-87631-73-7 (ePub)

ISBN 978-80-87631-74-4 (mobi)